

EUROPE DIRECT
Prešov

4
2022

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Ukrajina: kvalifikovaným utečencom Komisia otvára cestu k práci v EÚ

Komisia uverejnila odporúčanie o uznávaní akademických a odborných kvalifikácií osôb utekajúcich pred ruskou inváziou na Ukrajinu. Orgánom členských štátov poskytne usmernenia a praktické rady, aby proces uznávania bol rýchly, spravodlivý a flexibilný.

V dôsledku nevyprovokovanej ruskej vojenskej agresie a invázie prišli do EÚ už viac ako 4 milióny ľudí, ktorí utekajú pred vojnou a hľadajú ochranu. Po uspokojení bezprostredných potrieb, ako sú prístrešie a zdravotná starostlivosť, je pre blaho utečencov a ich integráciu v hostiteľských krajinách nevyhnutné.

Komisár Thierry **Breton** zodpovedný za vnútorný trh v tejto súvislosti uviedol: „*Právo na prístup na trh práce je kľúčovým prvkom dočasnej ochrany. Toto odporúčanie je významný krok, ktorý ho zefektívni. Utečencom pred vojnou pomôže dostať sa k zmysluplnému zamestnaniu a zároveň uľahčí ich integráciu. Jednoduchý a harmonizovanejší prístup k uznávaniu kvalifikácií umožňuje využiť silu solidarity jednotného trhu a otvoriť príležitosti v celej EÚ pre ľudí, ktorí to potrebujú.*“

Komisia prijala viacero opatrení na podporu členských štátov pri rýchlom, spravodlivom a flexibilnom uznávaní kvalifikácií.

Európska nadácia pre odborné vzdelávanie vytvorila na žiadosť Komisie stredisko zdrojov pre ukrajinské kvalifikácie, ktoré umožňuje zdieľanie informácií. Komplexná výmena informácií a transparentnosť medzi členskými štátmi budú kľúčom, ktorý umožní **zrýchlené postupy**.

Jazykovú bariéru pomáha prekonať **nástroj eTranslation** z dielne Komisie, ktorý bol prispôbený tak, aby uspokojil dopyt po rýchlom a spoľahlivom preklade z ukrajiny. Možno je aj preklad z ruštiny, ktorý môže byť užitočný, keďže mnohí odborníci na Ukrajinu získali diplomy v ruštine.

Ľudia možno museli pred ruskou inváziou na Ukrajinu utiecť bez originálnych dokladov o svojej kvalifikácii. Posudzovanie žiadostí o uznanie kvalifikácie si v takom prípade vyžaduje flexibilný prístup vrátane možnosti opätovného vydania **diplomov v digitálnom formáte**.

Zo skúseností vyplýva, že utečenci často pracujú na pozíciách pod úrovňou svojej kvalifikácie s rizikom zlých pracovných podmienok. Týka sa to najmä žien, ktoré predstavujú vysoký podiel utečencov. Jednoduchý a rýchly mechanizmus uznávania kvalifikácií výrazne pomôže zamedziť tomuto javu.

Zabezpečí, aby osoby, ktorým sa poskytla dočasná ochrana, mohli pracovať na pracovných miestach, na ktoré majú kvalifikáciu. Odporúčanie sa týka prístupu osôb, ktoré utekajú pred vojnou, k regulovaným povolaniam, ku ktorým patria zdravotné sestry, všeobecní lekári a – v závislosti od členského štátu – aj učitelia a pedagogickí pracovníci. S príchodom ľudí utekajúcich pred vojnou sa zvyšuje potreba týchto povolaní, keďže utečenci potrebujú prístup k zdravotnej starostlivosti, starostlivosti o deti a k vzdelávaniu – často vo svojom jazyku.

Ľahšie uznávanie akademických a odborných kvalifikácií tak môže pomôcť, aby sa prichádzajúci odborníci dokázali rýchlo zamestnať a podporovať svojich krajanov. Takisto zabezpečí, aby ľudia počas obdobia dočasnej ochrany získali relevantné skúsenosti a zručnosti, ktoré budú po ich návrate do domovskej krajiny pridanou hodnotou k ich kvalifikácii.

Ďalšie kroky

Komisia bude tieto odporúčania pozorne monitorovať a sledovať. Už prebehlo prvé stretnutie osobitnej skupiny s účasťou všetkých členských štátov. Skupina sa bude ďalej pravidelne stretávať, diskutovať o vykonávaní odporúčaní a informovať sa o problémoch a najlepších postupoch s cieľom urýchliť proces a zabrániť duplicitám. Na tieto stretnutia budú prizvané aj príslušné ukrajinské orgány.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2295

Zelená dohoda: EÚ oznámila záväzky v hodnote 1 miliardy eur na ochranu oceánov

EÚ na konferencii Náš oceán v Palau obnovila svoje záväzky voči medzinárodnej správe oceánov. Predstavila zoznam 44 prísľubov na roky 2020 – 2022 v celkovej hodnote 1 miliardy eur. Z hľadiska sumy je to jej najväčší záväzok, ktorý kedy ponúkla v rámci konferencie Náš oceán.

Konferencia Náš oceán je kľúčovým momentom pre krajiny na celom svete, občiansku spoločnosť aj daný sektor hospodárstva zaviazat' sa ku konkrétnym a rozsiahlym krokom na ochranu oceánov. Mottom tohtoročnej konferencie je „Náš oceán, naši ľudia, naša prosperita.“

Našou snahou je spolu s globálnymi partnermi nájsť riešenia, ako udržateľne riadiť morské zdroje, zvýšiť odolnosť oceánov proti zmene klímy a zabezpečiť jeho zdravý stav pre budúce generácie.

Komisár pre životné prostredie, oceány a rybárstvo Virginijus **Sinkevičius** dodal: „Suma, ktorú dnes EÚ prislúbila, je značná, ale určite nie taká značná ako úloha, ktorú oceán zohráva v našej samotnej existencii. Zabezpečuje nám čisté ovzdušie, reguluje klímu a je domovom veľkej časti biodiverzity zeme. Neodmysliteľný význam má aj pre naše hospodárstvo. Za všetky tieto prínosy vďačíme svetovému oceánu, a preto ho musíme chrániť. Závisí od toho naša budúcnosť.“

EÚ na medzinárodnej konferencii prijala záväzky týkajúce sa všetkých jej tém: chránené morské oblasti, boj proti znečisťovaniu morí, riešenie oceánsko-klimatickej krízy, vytváranie udržateľných modrých hospodárstiev, podporovanie udržateľného drobného rybolovu a akvakultúry a dosiahnutie bezpečného, spravodlivého a chráneného svetového oceánu. EÚ takisto vyvinula nástroj na sledovanie záväzkov, pomocou ktorého občania budú môcť sledovať pokrok pri ich vykonávaní.

EÚ si je vedomá výziev, ktorým svetový oceán čelí. Tento rok svoje úsilie dôrazne zamerala na jeho ochranu a obnovu. Príkladom jej je príspevok k iniciatívam ako samit „**One ocean**“ (konal sa vo februári v Breste) a plánovanej konferencii OSN o oceánoch (v júni až júli v Lisabone). V súčasnosti EÚ takisto aktualizuje svoj program medzinárodnej správy oceánov. Chce doň vyčerpávajúcim spôsobom zahrnúť nedávne príležitosti, ktoré priniesla Európska zelená dohoda.

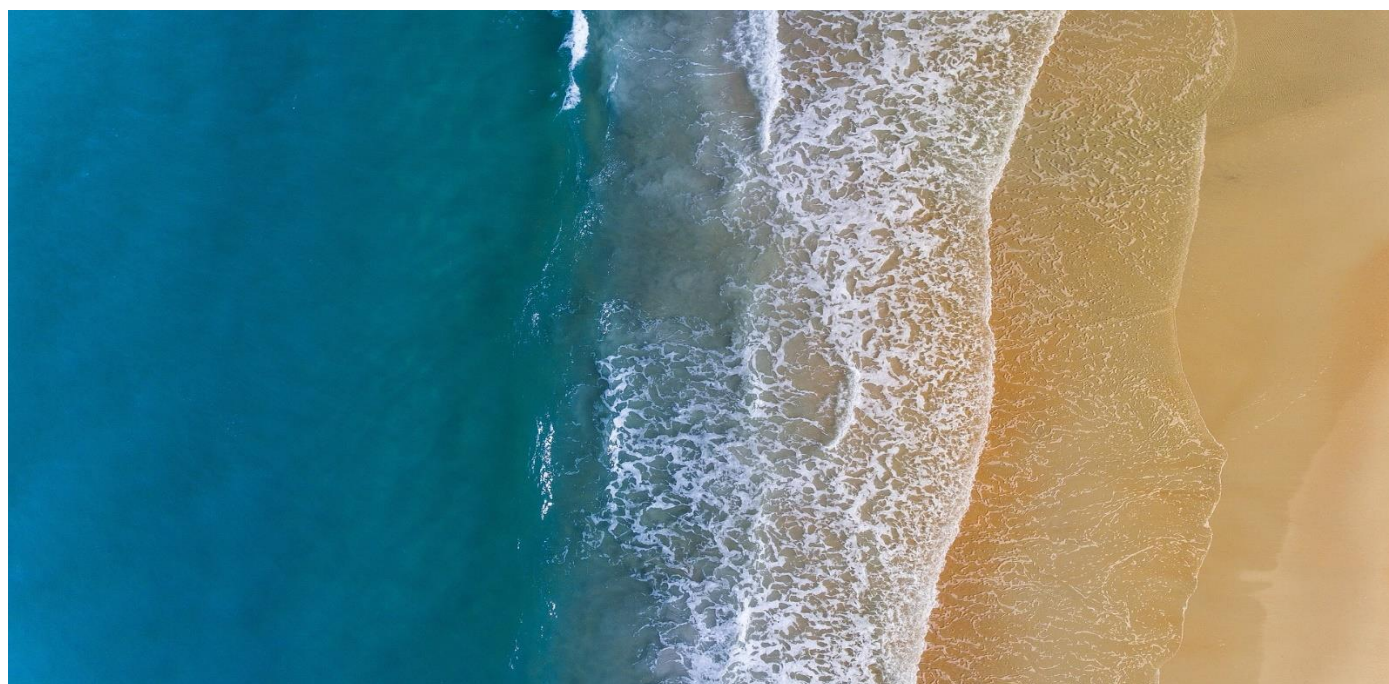
EÚ sa naďalej plne angažuje v procese „Náš oceán“ a je pripravená prevziať svoju zodpovednosť spojenú s medzinárodnou správou oceánov ako neochvejná zástankyňa multilateralizmu.

Zdroj:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2398

Príklady hlavných záväzkov

V rokoch 2021 – 2023 poputuje na výskum, vývoj a inovácie takmer 500 miliónov eur v podobe počiatočného financovania (t. j. finančných prostriedkov na zakladanie podnikov) v rámci misie programu Horizont „Obnoviť naše oceány a vody do roku 2030“. Táto misia bude zameraná na oceány a vody ako celok a zohrá kľúčovú úlohu pri dosahovaní klimatickej neutrality a obnove prírody. Pomôže dosiahnuť ciele EÚ chrániť 30 % morských oblastí členských štátov, ako aj obnoviť morské ekosystémy, znížiť množstvo plastového odpadu v moriach, znížiť mieru straty živín a používania chemických pesticídov, a tak zabrániť znečisťovaniu a odstrániť ho, a pomôcť ďalej rozvíjať udržateľné a obehové modré hospodárstvo.

EÚ oznámila aj príspevok vo výške 55 miliónov eur počas dvoch rokov na posilnenie monitorovania morského prostredia a zmeny klímy. K tomuto kroku jej poslúži vlastný moderný program program satelitného monitorovania **Copernicus a služby WEkEO**, ktorá medzinárodnej výskumnej obci prostredníctvom jednotného kontaktného miesta umožňuje prístup ku všetkým produktom opisujúcim minulosť, súčasnosť a budúcnosť zemského systému spolu s online nástrojmi pre vedu o životnom prostredí zaoberajúcu sa zariadeniami pre cloud computing.

Duševné vlastníctvo: Komisia podporuje ochranu európskych remeselných a priemyselných výrobkov

Komisia navrhla vôbec prvý rámec na ochranu práv duševného vlastníctva k remeselným a priemyselným výrobkom, ktoré sa opierajú o originalitu a pravosť tradičných postupov z jej regiónov. Tento rámec sa bude vzťahovať na výrobky ako sklo Murano sklo, tvídová látka z Donegalu, porcelán z Limoges, príbory zo Solingenu a hrnčiarske výrobky z Boleslawieca. Hoci tieto výrobky majú prospech z dobrého mena a postavenia v Európe niekedy aj celosvetovo, výrobcom doteraz chýbala unijná ochrana označenia spájajúca pôvod a povesť ich výrobkov s ich kvalitou.

Vychádzajúc z úspechu systému zemepisných označení vín, alkoholických nápojov a poľnohospodárskych výrobkov, sa Komisia terajším návrhom snaží umožniť výrobcom chrániť remeselné a priemyselné výrobky spojené s ich regiónom a ich tradičné know-how s účinkami v Európe aj mimo nej. Nariadenie, ktorým sa ustanovuje unijná ochrana označenia pôvodu, uľahčí spotrebiteľom rozpoznávať kvalitu takýchto výrobkov a prijímať informovanejšie rozhodnutia. Prispeje k podpore, prilákaniu a udržaniu zručností a pracovných miest v európskych regiónoch a prispeje k ich hospodárskemu rozvoju.

Návrh by tiež mal zabezpečiť, aby sa tradičné remeselné a priemyselné výrobky dostali na rovnakú úroveň s chránenými zemepisnými označeniami, ktoré už existujú v poľnohospodárskej oblasti.

Výkonná podpredsedníčka **Vestagerová** pre Európu pripravenú na digitálny vek uviedla: „V mnohých európskych regiónoch je nevyužitý potenciál pre zamestnanosť a rast. Najmä v remeselnom a priemyselnom odvetví mnohé malé a stredné podniky rozvíjali a zdokonaľovali výrobné zručnosti v priebehu generácií, ale chýbajú im stimuly a zdroje na ich presadzovanie, a to najmä cezhranične. Ochrana poskytovaná zemepisnými označeniami remeselným a priemyselným výrobkom podporí tak regióny, ako aj výrobcov v ich hospodárskej súťaži na kontinentálnej a celosvetovej úrovni.“

Komisár Thierry **Breton** zodpovedný za vnútorný trh v tejto súvislosti uviedol: „Európa má výnimočné dedičstvo svetových remesiel a priemyselných výrobkov. Je čas, aby títo výrobcovia mali prospech z nového práva duševného vlastníctva podobne ako výrobcovia potravín a vína, čím sa zvýši dôvera a viditeľnosť ich výrobkov a zaručí ich pravosť a povesť. Aktuálna iniciatíva prispeje k vytváraniu kvalifikovaných pracovných miest, najmä pre malé a stredné podniky, a k rozvoju cestovného ruchu aj vo vidieckych alebo hospodársky slabších oblastiach.“

V aktuálnom návrhu nariadenia sa:

zavádza celoeurópska ochrana zemepisných označení remeselných a priemyselných výrobkov s cieľom pomôcť výrobcom chrániť a presadzovať práva duševného vlastníctva svojich výrobkov v celej EÚ. Nové nariadenie uľahčí aj opatrenia proti falošným výrobkom vrátane tých, ktoré sa predávajú online. Takisto rieši roztrieštenú a čiastočnú ochranu, ktorá v súčasnosti existuje na vnútroštátnej úrovni.

umožňuje jednoduchú a nákladovo efektívnu registráciu zemepisných označení pre remeselné a priemyselné výrobky zavedením dvojúrovňového postupu podávania žiadostí.

To si bude vyžadovať, aby výrobcovia podávali svoje žiadosti o zemepisné označenia určeným orgánom členských štátov, ktoré potom kladne vybavené žiadosti postúpia na ďalšie posúdenie a schválenie Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO). Bude možné aj priame podanie prihlášky úradu EUIPO, a to v prípade členských štátov, ktoré nemajú zavedený vnútroštátny postup hodnotenia. Návrh takisto poskytuje výrobcovi možnosť, aby sami deklarovali, že ich výrobky spĺňajú špecifikácie výrobku, čím sa systém zjednodušuje a znižuje sa náklady naň.

umožňuje úplnú kompatibilitu s medzinárodnou ochranou zemepisných označení, a to tak, že sa výrobcom registrovaných remeselných a priemyselných zemepisných označení umožňuje chrániť ich výrobky vo všetkých krajinách, ktoré sú signatármi Ženevského aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), ku ktorému EÚ pristúpila v novembri 2019 a ktorý sa vzťahuje na remeselné a priemyselné zemepisné označenia. Zároveň bude teraz možné chrániť príslušné zemepisné označenia z tretích krajín v rámci EÚ.

podporuje rozvoj európskych vidieckych a iných regiónov, a to vytváraním stimulov pre výrobcov, najmä malé a stredné podniky, aby investovali do nových autentických výrobkov a vytvárali špeciálne segmenty trhu. Navrhované nariadenie tiež pomôže udržať si jedinečné zručnosti, ktoré by inak mohli zaniknúť, najmä vo vidieckych a menej rozvinutých regiónoch Európy. Regióny by mali získať osôb z dobrého mena nových zemepisných označení. To môže prispieť k prilákaní turistov a k vytváraniu nových vysokokvalifikovaných pracovných miest v nich a zároveň podporiť ich hospodárske oživenie.

Zdroj:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2406

Komisia prijíma opatrenia proti zneužívajúcim súdnym konaniam proti novinárom a obhajcom ľudských práv

Európska komisia podniká kroky na zlepšenie ochrany novinárov a obhajcov ľudských práv pred zneužívajúcimi súdnymi konaniami. Zneužívajúce súdne konania proti verejnej účasti, všeobecne známe ako „SLAPP“, sú osobitnou formou obťažovania, ktoré sa používa predovšetkým proti novinárom a obhajcom ľudských práv s cieľom brániť im vyjadrovať sa k otázkam verejného záujmu alebo ich za túto činnosť postihovať.

Navrhovaná smernica sa vzťahuje na zneužívajúce súdne konania proti verejnej účasti v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami. Umožňuje sudcom rýchlo zamietnuť zjavne neopodstatnené žaloby proti novinárom a obhajcom ľudských práv. Stanovuje sa v nej aj niekoľko procesných záruk a opravných prostriedkov, napríklad náhrada škody či odrádzajúce sankcie za začatie zneužívajúcich súdnych konaní. Komisia takisto prijíma doplňujúce odporúčanie s cieľom motivovať členské štáty k tomu, aby svoje pravidlá zosúlادili s navrhovaným právom EÚ aj vo vnútroštátnych prípadoch a vo všetkých konaniach, nielen v občianskych veciach.

V odporúčaní sa zároveň členským štátom adresuje výzva, aby v záujme boja proti zneužívajúcim súdnym konaniam proti verejnej účasti prijali celý rad ďalších opatrení, napríklad odbornú prípravu či zvyšovanie informovanosti.

Podpredsedníčka pre hodnoty a transparentnosť Věra **Jourová** v tejto súvislosti uviedla: „*Sľúbili sme, že budeme lepšie chrániť novinárov a obhajcov ľudských práv proti tým, ktorí sa ich snažia umlčať. Postará sa o to tento nový zákon. V demokracii nemôže bohatstvo či moc nikoho zvýhodňovať proti pravde. Týmto opatreniami pomáhame chrániť tých, ktorí podstupujú riziká a vystupujú v mene ochrany verejného záujmu – keď napríklad informujú o obvineniach z prania špinavých peňazí a korupcie, o záležitostiach životného prostredia a klímy alebo o iných otázkach, ktoré sú pre nás všetkých dôležité.*“

Komisár pre spravodlivosť Didier **Reynders** k tomu dodal: „*Aktívne uplatňovanie základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie je kľúčom k zdravej a prosperujúcej demokracii. EÚ bude toto právo vždy chrániť. Dnes prijímame dôležité kroky na ochranu novinárov a občianskej spoločnosti, ktorí sú týmito žalobami čím ďalej, tým viac ohrozovaní. Zneužívajúce súdne konania proti verejnej účasti nielenže oddiaľujú uverejňovanie informácií vo verejnom záujme, či dokonca takémuto uverejňovaniu bránia, ale predstavujú aj zbytočnú záťaž pre súdy. Nástroje, ktoré dnes predstavujeme, budú slúžiť na to, aby sa takéto zneužívanie dostalo pod kontrolu.*“

Návrh právneho predpisu EÚ proti zneužívajúcim súdnym konaniam

Navrhovaná smernica poskytuje nástroje na boj proti zjavne nepodloženým alebo zneužívajúcim súdnym konaniam súdom a tým, proti ktorým sú takéto zneužívajúce konania vedené.

Navrhované záruky sa budú uplatňovať v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami. Cieľom týchto záruk je zabezpečenie rovnováhy medzi prístupom k spravodlivosti a právom na súkromie na jednej strane a ochranou slobody prejavu a práva na informácie na strane druhej. Návrh obsahuje tieto hlavné prvky:

predčasné zamietnutie zjavne neodôvodnených súdnych konaní – súdy budú môcť včas prijať rozhodnutie o zamietnutí konania, ak je prípad zjavne neopodstatnený. V takejto situácii nesie dôkazné bremeno žalobca, ktorý musí preukázať, že prípad nie je zjavne neopodstatnený;

trovy konania – ak bude žaloba zamietnutá ako nepatričná, všetky trovy konania vrátane nákladov na advokáta žalovaného ponesie žalobca;

náhrada škody – subjekt, proti ktorému je vedené zneužívajúce súdne konanie, bude mať právo požadovať a získať úplnú náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy;

odrádzajúce sankcie – s cieľom zabrániť tomu, aby žalobcovia začínali zneužívajúce súdne konania, budú môcť súdy budú ukladať odrádzajúce sankcie tým, ktorí takéto prípady súdu predložia;

ochrana pred rozsudkami tretích krajín – členské štáty by mali odmietnuť uznanie rozsudku pochádzajúceho z krajiny, ktorá nie je členom EÚ, proti osobe s bydliskom na území niektorého z členských štátov, ak by sa takéto konanie podľa práva daného členského štátu považovalo za zjavne neopodstatnené alebo zneužívajúce. Subjekt, proti ktorému bolo takéto konanie vedené, bude môcť požiadať aj o náhradu škody a nákladov v členskom štáte, v ktorom má bydlisko.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2652

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfp.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

**17. novembra 6600/1, 080 01
Prešov, č.m. 93**

europedirect@sfpa.sk

www.edpresov.sk

**EUROPE DIRECT
Prešov**

[instagram.com/edpresov](https://www.instagram.com/edpresov)

facebook.com/edpresov

twitter.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

